

תפ"ח 46210/12/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 46210-12-18 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

לפני הרכב כבוד השופטים:

אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד]

תמר נאות פרי

רונית בש

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני (עציר)

הנאשם

גזר דין

השופט אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד]

מבוא

1. ביום 14.6.21 הורשע הנאשם פה אחד, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של רצח בכוונה תחילה, עבירה לפי סעיף 300(א)(2) **לחוק העונשין, תשל"ז-1977** (להלן-חוק העונשין) כהגדרתה לפני תיקון 137 לחוק העונשין ובהתאם לעמדת המאשימה כי לא מתקיימים במקרה זה נסיבות מחמירות, הרשענו את הנאשם בעבירה של רצח לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין כנוסחו היום, כאשר העונש המרבי בגינה הינו מאסר עולם.

הקביעות לפי הכרעת הדין

2. הנאשם, נשוי ללוריס שהיא אחותו של המנוח ז"ל עסאלה ז"ל (להלן-המנוח), המנוח עבד במשרד שנמצא בתחנת דלק (להלן-תחנת הדלק).

ביום 23.11.2018 התפתח עימות בין הנאשם לבין אשתו, לא הוכח כנטען בכתב האישום כי במהלך העימות הכה הנאשם את אשתו באמצעות אגרטל או איים עליה באמצעות סכין. הנאשם נסע לאחר העימות לתחנת הדלק לפגוש את המנוח. שם נכנס למשרדו ללא סכין.

במפגש ביניהם שנמשך זמן קצר, דחף הנאשם את המנוח, הפיל אותו לרצפה וכשהיה המנוח במצב זה, דקר אותו הנאשם באמצעות סכין, שתי דקירות עמוקות בגב שגרמו לשני פצעי דקירה, האחד פצע דקירה באורך של 6 ס"מ שחדר לתוך לבו והשני פצע דקירה באורך 2 ס"מ שעבר דרך דופן החזה והסרעפת. זמן קצר לאחר מכן נפטר המנוח.

הנאשם נראה עצבני וזועם לאחר שיצא מהחדר וניכר כי לולא נוכחותו של עד בשם עומר, שהתעקש כי הנאשם יכנס לרכבו, הנאשם היה חוזר שוב לתוך החדר. הנאשם נמלט מהמקום לא דאג לסייע או להזעיק עזרה למנוח שדימם למוות והעלים את הסכין באמצעותה רצח את המנוח.

3. לא הוכח שהנאשם הגיע למפגש במטרה לפגוע במנוח. בעת תחילת המפגש לאף אחד מהשניים לא הייתה כוונה לפגוע בשני. המנוח לא תקף את הנאשם והנאשם לא פעל מתוך הגנה עצמית.

ההחלטה להמית התגבשה אצל הנאשם באותן שניות קריטיות, בהן עמד מול המנוח ולאחר שהמנוח הוכיח את הנאשם אודות מעשיו כלפי אשתו מוקדם באותו בוקר.

ראיות לעונש

4. במהלך ניהול המשפט, ביום 18.1.2019 ביצע הנאשם בעת מעצרו עבירות של איומים וחבלה חמורה, ביום 19.6.2019 הוא נדון במסגרת ת"פ 53354-01-19 למאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים. בגזר הדין נקבע כי מאסר זה יהיה במצטבר למעצר/מאסר בתיק שלפנינו.

תסקירי נפגעי עבירה

5. המנוח היה נשוי ואב לארבעה ילדים שביום הרצח הקטן מבניהם היה בן חודשיים, האחרים היו בני 10,9,6 שנים. בנוסף הותר זוג הורים 6 אחים ו-5 אחיות בגילאים 33-50.

הוצגו בפנינו תסקיר מיום 24.8.2012 בקשר לילדי המנוח ואלמנתו ותסקיר מיום 19.9.2021 בקשר להוריו ואחיו.

מהתסקירים עולה כי מותו הפתאומי, הטרגי והכואב של המנוח, פגע קשות בחייהם של כל בני המשפחה שעד היום היא משפחה שבורה וכואבת. האלמנה וארבעת הילדים נאלצו לעבור לגור במקום אחר, הם בטרומה קשה מנסים לעבד את אובדנו הכבד של האב והבעל.

מטעמי צנעת הפרט לא אפרט את החוויות היומיומיות הקשות שהם חווים כמפורט בתסקיר. אדגיש כי המצב הכלכלי הורע ונוצר קרע ביחסים בין האלמנה לבין משפחת המנוח על רקע רצונה לעבור לגור בסמוך למשפחתה.

הוריו ואחיו של המנוח נפגעו גם הם פגיעה עמוקה וקשה, הם הביעו חרדה מהנאשם גם היום, ואינם מצליחים להתמודד עם האובדן הטראומטי של יקירם.

תמצית טענות הצדדים

6. ב"כ המאשימה בטיעוניה בכתב ובעל פה הבהירה כי משהורשע הנאשם בעבירת רצח מתוך כוונה תחילה (להבדיל מאדישות) הגם שעונש המאסר במקרה זה אינו מאסר עולם חובה, מתחם העונש ההולם והעונש המתאים צריך להיות לטענתה מאסר עולם. לתמיכה בטענותיה הפנתה לפסקי דין שונים ולדברי ההסבר שקדמו לתיקון 137 לחוק העונשין ולהמלצות דו"ח ועדת קרמניצר. בנוסף הבהירה כי מאחר ומשפחת המנוח פוצתה במסגרת הסכם סולחה, היא לא מבקשת להשית פיצויים נוספים.

בטיעוניה שמה דגש על חומרת הנסיבות, המנוח לא היה רק בן משפחה של הנאשם הוא היה גם חבר. העובדה שהשיח ביניהם הצליח להסלים לדקירות קטלניות בפחות מדקה, מלמדת לטענתה על חומרת המקרה.

7. הסנגור לא חלק על הנזקים שנגרמו למשפחת המנוח כפי שנכתב בתסקירי נפגעי העבירה. הוא ניתח משפטית את משמעות תיקון 113 ותיקון 137 לחוק העונשין והסביר מדוע על המאשימה להציע מתחם עונש הולם ולא להסתפק בדרישה למתחם של מאסר עולם. בהסתמך על פסקי דין בהם נקבעו מתחמים שבין 15 ל-22 שנות מאסר, 18 ל-28 שנות מאסר, 18 ל-24 שנות מאסר או 22 ל-30 שנות מאסר, ביקש לקבוע מתחם עונש הולם ולגזור על הנאשם עונש מתאים בתחתית המתחם, בהתחשב בנסיבות שלאירוע לא קדם תכנון.

בטיעונו הדגיש כי בהכרעת הדין נקבע שלא קדם תכנון למעשה, בתחילת המפגש לא הייתה כוונה לפגוע במנוח ולא הוכחו הטענות בכתב האישום בדבר איומי הנאשם בסכין על אשתו או הכאתה באמצעות אגרטל וזו גם ההצדקה לניהול המשפט על ידי הנאשם.

עוד ציין כי בסמוך למעצרו של הנאשם ובלי קשר לתוצאות המשפט נערך הסכם סולחה בעקבותיו שולם למשפחת המנוח פיצוי בסכום של 750,000 ₪. גם מסיבה זו לטענתו יש לגזור עונש בתחתית המתחם ולהתחשב גם במצבו הרפואי של הנאשם שהותקף על ידי אחר מספר חודשים לפני האירוע.

8. בתום הטיעונים אמר הנאשם כי כואב לו מה שקרה, המנוח היה כאח לו והמעשה לא היה פרי תכנון.

דין

מתחם העונש ההולם

במקרה זה מדובר באירוע אחד ומכאן שיש לקבוע מתחם עונש הולם אחד. העיקרון המנחה בקביעת מתחם העונש הוא עיקרון ההלימה, שמשמעותו "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק העונשין).

לא מקובלת עליי גישת המאשימה לפיה במקרה של עבירת רצח שהעונש לגביה אינו מאסר עולם חובה, מתחם העונש ההולם הוא מאסר עולם כי מדובר ברצח בכוונה.

גישה זו אינה תואמת את מהותו ותכליתו של תיקון 113 לחוק וגם את לשון החוק כפי שהבהיר הסנגור בטיעונו. למתחם צריך להיות קצה תחתון וקצה עליון, למאסר עולם הנטען על ידי המאשימה אין קצה תחתון ואין קצה עליון.

המחוקק יצר הבחנה בין עבירת הרצח הבסיסית לבין עבירת הרצח בנסיבות מחמירות וכאשר העונש הקבוע בחוק אינו עונש חובה, יש לקבוע מתחם ולו קצה תחתון שאינו מאסר עולם. מתחם שיאפשר בכל תיק, על פי הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ליישם את עקרונות ההלימה והאשם המחייבים קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטלים עליו.

המחוקק הורה לתת ביטוי בעת קביעת העונש המתאים למשל ללקיחת אחריות, מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה, שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה, עברו הפלילי של הנאשם או העדרו. בהעדרו של קצה תחתון כגישת המאשימה, דינם של כל הרוצחים אחד, גישה הנוגדת גם את תיקון 137 לחוק.

בתי המשפט המחוזיים השונים דחו את עמדת המאשימה ובכל המקרים (למעט שני מקרים בהם היה הסדר מוסכם לעונש) למרות עמדתה נקבע מתחם עונש הולם בערכאה הדיונית.

בארבעה מקרים בהם נגזר העונש ללא הסדר טיעון במקרה של עבירת רצח 'בסיסית' נקבע כך:

בתיק 612-10-16 **מדינת ישראל נגד עאמר** (15.12.2020) נקבע ע"י בית משפט זה (מותב אחר) מתחם עונש הולם בין 18 ל-30 שנות מאסר בפועל.

בתיק 885-11-18 **מדינת ישראל נגד מסרשה** (6.1.2021) נקבע מתחם עונש הולם בין 26 שנות מאסר בפועל לבין מאסר עולם.

בתיק 34802-06-19 **מדינת ישראל נגד בולבול** (21.1.2021) נקבע מתחם בין 22 ל-30 שנות מאסר בפועל.

בתיק 20749-11-18 **מדינת ישראל נגד שפק** (24.3.2021) נקבע מתחם בין 27 שנות מאסר בפועל לבין מאסר עולם.

ביתר המקרים העונש נגזר כחלק מהסדר טיעון שכלל הסכמות לעניין העונש ולכן לא אפנה אליהם.

9. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט' לחוק העונשין), כפי שקבענו בהכרעת הדין לאירוע הרצח לא קדם תכנון, הנאשם והמנוח נפגשו לפגישה קצרה במשרדו של המנוח לשיחה ולא מתוך כוונה מראש כי יהיה ביניהם עימות פיזי.

תוך דקה הסלים העימות ביניהם לדחיפה שדחף הנאשם את המנוח, הפיל אותו לרצפה ומיד רכן מעליו ודקר אותו שתי דקירות עמוקות בלב ובגב שהביאו למותו באופן מיידי.

כתוצאה מהמוות הכואב ולפי תסקירי נפגעי העבירה התמוטטה משפחה שלמה. הילד הצעיר בן החודשיים לא יזכה להכיר את אביו וגם כל יתר הילדים שהבוגר ביניהם רק בן 10 מאותו יום טרגי מצאו עצמם יתומים מאב וצריכים להתמודד עם עולם אכזר. גם אלמנתו, הוריו ואחיו של המנוח נפגעו פגיעה איומה שלא ניתנת להטבה בשום דרך, המנוח שהיה ציר מרכזי בחיי כולם, אהוב על ידי כל אדם הותיר תהום עמוקה בחיי כל אחד מהם, לצערי לפי התסקירים הזמן שחלף לא הביא לשיפור אלא להיפך מיום מתחדד האובדן הכבד.

10. המניע לביצוע העבירה הוא העימות שהתרחש בבוקרו של יום בין הנאשם לבין אשתו (אחותו של המנוח) שהביא למפגש בין המנוח לבין הנאשם שתוך דקה הסתיים בדקירות קטלניות. אדגיש כי הנאשם לא פעל מתוך הגנה עצמית, הוא לא הותקף על ידי המנוח וכפי שקבענו בהכרעת הדין למצבו הרפואי הקודם של הנאשם (לרבות האמור בחוות דעת ד"ר צינובוי) לא הייתה כל השלכה לגבי התנהגות הנאשם באותו יום והוא יכול היה להימנע מהמעשה ופשוט לעזוב את המקום בכל עת ללא מגע פיזי עם המנוח.

בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אציע לחברותי לקבוע כי מתחם העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר בין 22 לבין 30 שנות מאסר בפועל.

העונש המתאים

11. במקרה זה לא עומדת שאלת שיקום על הפרק ולכן העונש יהיה בתוך המתחם.

לגבי נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא' לחוק העונשין). לנאשם אין הרשעות קודמות, אך ניתן ללמוד על אופיו האלים מהרשעתו המאוחרת מיום 19.6.2019 בעבירות איומים וחבלה חמורה עת שהה במעצר בתיק זה.

הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, מובן שניהול המשפט לא ייזקף לחובתו.

לזכות הנאשם עומדת העובדה כי במסגרת הסכם סולחה הוא פיצה את משפחת המנוח בסכום של 750,000 ש"ח, סכום גבוה משמעותי מסכום הפיצוי המקסימלי הקבוע בחוק.

בטרם סיום אבהיר כי לטעמי בשל הקלות הבלתי נסבלת בה נקטלים חיי אדם כמעט מדי יום אני סבור כי יש צורך במקרה זה בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות מסוג זה ויש סיכוי של ממש שהחמרה בעונש תביא להרתעת הרבים (ראו סעיף 40 לחוק העונשין).

תוצאת מעשהו של המערער קשה וחמורה. חיייו של המנוח - אדם צעיר, נקטעו באיבם. מתסקירי נפגעי העבירה עולה תמונה קשה באשר לאבדן העמוק שחווים בני משפחת המנוח.

שום עונש לא יחזיר את המנוח לחיק משפחתו האוהבת, אבל אני מקווה שרמת החרדות והאימה המוזכרת בתסקירי נפגעי העבירה יפחתו מיום ליום ובמהרה.

הנאשם קטל אדם באופן שממחיש בצורה חמורה זילות של חיי אדם. ערך קדושת החיים, שנשען על המשקל הייחודי של כל אדם, נפגע קשות וכל זאת מבלי שהנאשם נטל אחריות על מעשיו ונוכח הרשעתו המאוחרת של הנאשם בעבירת אלימות העונש לא יהיה בקצה התחתון של המתחם כבקשת הסנגור.

הנאשם רצח את המנוח בכוונה תחילה, במונחי חוק העונשין לפי תיקון 137, דינו היה צריך להיות מאסר עולם, אך בהתחשב בהעדר התכנון והפיצוי המשמעותי של משפחת המנוח לטעמי העונש המתאים במקרה זה צריך לעמוד עד 25 שנות מאסר בפועל.

סיכום

לאור האמור לעיל אמליץ לחברתי לדון את הנאשם לעונשים הבאים:

-עונש של 25 שנות מאסר בפועל, תחילת ריצוי המאסר מיום מעצרו 23.11.2018.

מתקופת המאסר לא ינוכו 8 חודשי מאסר בפועל שהוטלו על הנאשם ביום 19.6.2019 במסגרת ת"פ 53354-01-19, כך שבשני המאסרים יישא הנאשם במצטבר.

בהתחשב באורך התקופה אציע שלא לגזור עונש של מאסר מותנה.

בהתאם לעמדת המאשימה ולפיה בשל הסכם סולחה שנערך בין משפחת המנוח לבין הנאשם, לא נפסוק פיצויים.

**א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]**

השופט רונית בש:

אני מסכימה עם מכלול הנימוקים והתוצאה העולה מחוות דעתו של חברי האב"ד, סגן הנשיא, השופט אברהם אליקים.

ראוי לידי להדגיש כי יש לדחות מכל וכל את טענת המאשימה לפיה יש לקבוע ככלל מתחם עונש הולם של מאסר עולם

בגין עבירת רצח המבוצעת בכוונה (להבדיל מאדישות) אף שדינה אינו מאסר עולם חובה. כפי שקבע חברי, הרי שמתחם עונש הולם, בהיותו מתחם, חייב לכלול בחובו רף ענישה מינימלי בקצה האחד ורף ענישה מקסימלי בקצה האחר. המחוקק הביע את דעתו כי רק עבירת המתה שעניינה רצח בנסיבות מחמירות דינה- עונש של מאסר עולם חובה. ולפיכך, קבלת עמדתה המאשימה אינה עולה בקנה אחד עם דברו הנ"ל של המחוקק. עמדת המאשימה אינה מתיישבת גם עם המתווה המגולם בתיקון 113 לחוק העונשין, לרבות עם הקביעה בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין לפיה **בתוך** מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם. ודוק, על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם **בתוך** המתחם הכולל שני קצוות ולא עפ"י עונש קבוע באופן הסותר את הגדרת המונח "מתחם". לעניין זה יפים גם דברי ההסבר של תיקון 137 לחוק העונשין, המדברים בעד עצמם, ומהם עולה כי: "העונש של מאסר עולם חובה הקבוע בצד עבירת הרצח לפי סעיף 300 לחוק, שלא ניתן לסטות ממנו, הוא עונש שאינו מאפשר גמישות והכרעה בהתאם לנסיבות המקרה הפרטניות, ולעיתים אינו הולם את מידת האשמה שבמעשה".

ר. בש, שופטת

השופטת תמר נאות פרי:

אני מסכימה עם האמור בחוות דעתו של האב"ד, כב' השופט אליקים (ס. נשיא) ועם הערותיה של כב' השופטת בש.

ת. נאות-פרי, שופטת

הוחלט פה אחד לגזור על הנאשם עונש של מאסר בפועל למשך 25 שנה החל מיום מעצרו 23.11.2018. מתקופת המאסר לא ינוכו 8 חודשי מאסר בפועל שהוטלו על הנאשם ביום 19.6.2019 במסגרת ת"פ 53354-01-19, כך שבשני המאסרים יישא הנאשם במצטבר.

המזכירות תשלח העתק מגזר הדין למשרד הרווחה שהכין את תסקירי נפגעי העבירה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט חשוון תשפ"ב, 25 אוקטובר 2021, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם עו"ד דדון והנאשם באמצעות שב"ס.

ר. בש, שופטת

ת. נאות-פרי,
שופטת

א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]

